

Kost per vlieguur

Voorgesteld budget

Uit de hoorzitting in de Kamercommissie Defensie met Kolonel Harold Van Pee (hoofd van het bureau Air Combat Capability Program bij de Defensiestaf) van 24 februari 2016 blijkt het volgende:

*“De totale kost van de Belgische luchtvechtscapaciteit over 40 jaar omvat al de in aanmerking te nemen elementen: alle investeringen, alle werkingskosten, alle personeelskosten, al wat aan de luchtvechtscapaciteit kan worden toegeschreven, zij het direct of indirect. Dit geheel komt uit op een bedrag van **14,97 miljard euro** over 40 jaar (of gemiddeld 374 miljoen euro per jaar).“*

Dus bovenop de door de regering goedgekeurde investering van 3,59 miljard euro, komen nog eens zo'n 11 miljard aan onderhouds- en werkingskosten. Op geen enkel moment wordt de kost van 14,97 miljard euro opgesplitst in onderhouds-, werkings- en attritiekost.

Kost per vlieguur

Transparantie in het kostenplaatje is nochtans onontbeerlijk om het budget in de hand te houden. Want niet alleen de aanschafkosten zijn nog onzeker, ook over de toekomstige gebruikskosten bestaat weinig duidelijkheid. Toen de eerste stappen in het ontwikkel- en testproces van de F-35 werden gezet waren de gebruikskosten per vlieguur nog maar 9145 dollar. Intussen kost een uur vliegen ruim drie keer zo veel.

De kost per vlieguur voor de Eurofighter en de Rafale zijn stabiel, gezien deze toestellen reeds 'operational proof' zijn. Deze prijzen per vlieguur tonen aan dat het kostenplaatje een pak hoger zal liggen, met elk nieuw toestel. De huidige voorspelling voor een vlieguur met een F-35 valt meer dan **vier keer hoger** uit dan dezelfde prijs voor een F-16.

Voor een F-16 is dit 5.879 euro per uur.¹

Voor een F-35 is dit 24.199 euro per uur.²

Voor een Eurofighter is dit 14.651 euro per uur.³

Voor een Rafale is dit 13.397 euro per uur.⁴

Verdedigers van de F-35 werpen graag op dat deze kost op termijn zal dalen, maar evenveel experts spreken dit tegen. De minister van Defensie moet dus varen op informatie die onzeker is. Dan volgt het echte probleem: als de kostprijs niet daalt kunnen we of veel **minder militaire missies** uitvoeren dan we voorzien (wat nochtans de core business van deze minister is) of het **werkingsbudget enorm optrekken** (ten koste van andere capaciteiten binnen onze Defensie).

¹ Antwoord op een parlementaire vraag (nr 407) van Alain Top op 30/11/2015

² Zestiende voortgangsrapportage project Verwerving F-35 van het NDL Ministerie van Defensie (2016)

³ Studie Jane's: Fast jet operating costs / cost per flight hour study of selected aircraft (12/03/2012)